

Ob zaključku turneje

GLASBENA MATICA V ŠABCU. — POVRATEK V DOMOVINO.

Šabac, 20. aprila.

V Beogradu je bilo pet ur počitka, ki so ga po večini vsi izrabili za ogledovanje prestolice. Večerni brzovlak nas je odpeljal v Rumo, kjer smo se odcepili od glavne proge, da obiščemo Šabac. Radi zamude vlaka smo šele proti polnoči dospeli na končno postajo Klenak ob Savi. Parnik nas je že pričakoval, kmalu smo bili na desnem bregu Save. Kljub pozni uri so nas pričakovali zastopniki pevskega društva, aranžer ravnatelj gimnazije in lepo število radovednega občinstva. Izvoščki in avtomobili so nas hitro peljali v 1 km oddaljeno mesto.

Po lahki večerji so nam razdelili stanovanja. Eni v hotelu, drugi v nižji poljedelski šoli. Ravnatelj se šole g. Kost Popoviču gre velika zasluga, da so Matičarji z bivanjem v šoli bili tako zadovoljni. Hrana je bila izdatna in okusna, kopalnica je bila vsem na razpolago, lepo urejeni vrtovi in mični gozdiči so za odlični kakor ustvarjeni. Matičarjem, ki so si ogledovali mesto za mestom, je bila ta sprememba zelo dobrodošla.

Baš se je videlo, kako lepo enotno, brez vsakih razprtij in zavisti nastopa pevski zbor. Nova prijateljstva so se sklenila, stara potrdila.

Po izdatnem počitku je priredil zbor v nedeljo zvečer svoj zadnji koncert v krasni dvorani Šabačke banke. Dvorana je bila popolnoma razprodana, stojišče in galerije natrpane, akoravno je bilo šolski mladini že znano, da priredi Matičica naslednjega dne za dijake še poseben koncert. Krivično bi bilo, ako bi pohvalili le posamezna izvajanja. Zboru se ni poznala niti najmanjša utrujenost, solisti so z lahkoto zmogli težke partije. Tudi pevovodja g. profesor Mirk je z mirno dušo dal znamenje za začetek, saj je imel pred sabo zbor, na katerega se je lahko zanesel.

Kakor že omenjeno, je pevski zbor priredil še naslednjega dne koncert za dijaško mladino. Slavnostna dvorana učiteljskega je bila natrpana, tudi gg. profesorji in nastavniki so se odzvali povabilu. Ves dohodek je Gl. M. naklonila dijaškemu podpornemu društvu.

Ker je zbor takoj po koncertu moral na kolodvor, je nastopil kar v potnih oblekah. Iz programa je g. dirigent izločil nekaj umetnih pesmi, moški zbor je pa zato dodal par narodnih. Aplavza ni hotelo biti konca.

Takoj po koncertu je zbor nastopil svojo pot. Velike množice občinstva, zlasti hvaležna mladina, nas je spremljala prav do pristanišča. Cela vrsta pa se je z nami prepeljala v Klenak in tam čakala do odhoda vlaka. Težko je bilo slovo njim kakor tudi nam. Vlak je zapiskal in nas ločil od dragih bratov.

Naši utisi s turneje

Maribor, 21. aprila.

Davi smo se vrnil. Mnogo smo pričakovali, ko smo krenili na pot, a tolike gostoljubnosti in toliko iskrene ljubezni ne nismo nadejali. Povsod smo bili sprejeti kakor člani družine, odprta so nam bila vsa vrata; kar so imeli, so nam z veseljem dali na razpolago. Krivico bi delali slehernemu mestu, če bi uvrstili kraje po lepoti sprejema. Vsako mesto se je trudilo po svoji moči in dalo, kar je le moglo.

Ne bomo pozabili na krasne sprejeme, na veličastne povorke po okrašenih ulicah, na nabitno polno dvorane in na hvaležno občinstvo.

Sijajni organizaciji in vestnemu vodstvu gre zasluga, da smo v tako kratkem času videli toliko lepega. Nepoplačljiv je trud, s katerim se je lotil dela zaslужni predsednik pevskega zbora g. Janko Arnuš. Celo pot je bil vsem udeležencem dobrodošni »očca«, vedno v skrbah za njemu tako dragi zbor.

Nehvaležno delo potnega maršala je bilo poverjeno gospodu Vehovcu, ki je svojo nalogo tudi častno rešil.

Dolga je bila pot, naporna vožnja, nastopi izmučni, kaj bi bilo z nami, če ne bi neumorna zdravnica skrbela za naše ljubo zdravje. Tu je bilo treba aspirina, tam Hofmanovih kapljic, drugje sopesitov, ali kaj drugega. Vedno je

bil Rdeči križ takoj na mestu. Vsa čast gospej Schwarzovi za njeno požrtvovalnost.

Gospod profesor Vasilij Mirk je lahko ponosen na svoje delo. Le, kdor se z vso dušo in železno vztrajnostjo loti težkega dela pevovodje, sme računati na uspeh. Ostati kljub temu še priljubljen pri vseh pevcih je umetnost. Hvaležni smo gospodu dirigentu, ker se dobro zavedamo, koliko je pripomogel k uspehu.

Veliko so pripomogli k uspehu nadalje solisti. Mehki glas gospoda Živka je očaral publiko. Konjovičevo »Pod pendžeri« je moral zbor skoro povsod ponoviti.

Faganeljev lepo barvani bariton je zelo ugajal. Škoda, da nimamo prilike, da bi večkrat poslušali njegovo petje.

Od simpatičnega basista, gospoda Jožeta Vlaha pa še mnogo pričakujemo. Njegov polno zvoneči glas vzbuja upravičeno upanje.

Zbor je ostal ves čas turneje kos svojih nalogi. Dobro se je zavedal, da je turneja v prvi vrsti umetniški nastop, ki potrebuje zdrave, spočite ljudi.

Pevski strokovnjaki so povsod častili pevovodjo za tako srečno izbrani spored. Izvajali smo Gotovčeva, Lajovčeva, Mirkova, Adamičeva in Devova dela; zastopani so še bili nadalje Hubad, Pavčič, Mokranjec, Šonc, Konjović in dr. Krek.

Najbolj je ugajal Hubadov »Potrkan ples«, ki smo ga morali skoro povsod ponoviti, nadalje Mokranjčev »VIII. Rukovet« ter Mirkov »Zeleni Jurij«, s katerim je že ljubljanska Matica žela uspehe po Franciji. Moški zbor pa je nešteto krat moral odpeti narodne pesmi. Čim bolj »okrogle« so bile, tem bolj so ugajale.

Preobširno bi bilo, ako bi se spuščal v kritiko posameznih nastopov. Mariborska glasbena publika bo itak v najkrajšem času imela priliko, da sliši program, s katerim je gostovala Matica — potem naj sama sodi.

Opisati, kaj je doživel posameznik in čutil ob pogledu navdušene množice, je nemogoče. Žal nam je edino, da je le sedemdeset Slovencev vse to doživelo. Ves Maribor, vsa Slovenija bi morala le en dan uživati gostoljubnost pri naših južnih bratih in sleherni bi čutil ono nevidno vez, ki spaja sever z jugom, vzhod z zapadom, ki je že obstojala, še predno smo se poznali in ki smo jo sedaj le vzbudili v dobri veri, da je postala trdna in nerazdružljiva, ki z lahkoto premaga vse težave.

Mariborsko gledališče

Sreda, 22. aprila. Zaprto.

Četrtek, 23. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Ab. A. Kuponi.

Petek, 24. aprila ob 15. uri »Veriga«. Dijaška predstava. Znižane cene.

Sobota, 25. aprila ob 17. uri »Začarana žaba«. Otroška predstava. Kuponi.

Nedelja, 26. aprila ob 15. uri »Cirkuška princesa«. Kuponi. — Ob 20. uri »Lesceni konji«. Znižane cene. Zadnjič.

»Veriga« kot dijaška predstava se bo vprizorila v petek, 24. t. m. Pred predstavo, ki bo obenem Finžgarjeva proslava za dijaštvo, bo govoril slavnostni govor domači pisatelj prof. dr. I. Dornik. Cene od Din 7 do Din 2. Začetek ob 15. uri.

Marica Lubejeva, miljenka zagrebškega občinstva, bo po dolgem času gostovala v maribor. gledališču. Nastopila bo predvidno začetkom prihodnjega tedna in bo pela Silvo v Kalmanovi opereti »Čardaška kneginja«.

Glasbena Matica.

Dne 2. maja koncert Glasbene Matice v Unionu. V petek redna vaja!

Ljudska univerza v Mariboru.

V petek, dne 24. aprila, ob 8. zvečer, bo predavala ga. dr. Mira Vodvaržka-Kočenda, profesorica v Zagrebu in odlična zastopnica modernega ženskega pokreta o temi: »Novodobna žena in zakon«. Raztolmačila bo problematičnost in krizo sedanjega zakona s stališča moderne žene.

Mariborski in dneoni drobiž

Radi neugodnih prometnih zvez med Medjimurjem in Prekmurjem

je že ponovno bilo kritike v javnosti, na žalost brez pozitivnih rezultatov. Sedaj, ko se pričena zopet živahnejša gospodarska sezona, je vprašanje postalo še tembolj aktualno in akutno. Iz Medjimurja v Prekmurje je treba z vlakom preko Ormoža in Ljutomera. Avtobus, ki vozi zjutraj iz Murske Sobotice v Dolnjo Lendavo, pušča ob strani Turnišče, Dobrovnik in druge važne centre, kjer žive znani trgovci s svinjami in drugo živino. Iz Dolnje Lendave v Mursko Sobotico pa avtobus zjutraj sploh ne vozi, in kdor hoče iz Dolnje Lendave v Mursko Sobotico, kjer bi moral biti zjutraj, mora tja že zvečer in tam prenočiti. Sedaj čujemo, da je na ponovni poziv medjimurskih gospodarskih krogov neko avtobusno podjetje se odločilo uvesti redni avtobusni promet med Čakovcem, Dolnjo Lendavo in Mursko Sobotico, kar bo prišlo prav ne samo Medjimurcem, ampak tudi našim Prekmurcem.

Klančnik seveda taj.

Friderik Klančnik, ki je bil v soboto zvečer pripeljan v Maribor in oddan v zapore sodišča, je bil včeraj popoldne od preiskovalnega sodnika zaslišan na podlagi Mohorkove izpovedbe, da je on ubil Kancelerja. Klančnik seveda vse gladko taj in trdi, da sploh ni bil zraven. Zaslišan bo sedaj v kaznilnici radi tega zločina na 14 let robije obsojeni Rudolf Kovač, nakar bošta konfrontirana Klančnik in Mohorko.

Na državno tožilstvo pa je med tem prispela prijava kmeta Stefana Čelofige iz Gorice pri Račah, ki trdi, da mu je pokojna Mohorkova mati, ki je l. 1929 s svojimi hčerkami stanovala v Gorici, sredi nov. l. 1929 povedala, da je njen sin Rudolf prišel 9. nov. ponoči ob 11. k njenemu oknu ter ji zašepetal skozi okno, da je ustreljen posestnik Anton Fingušt iz Gorice št. 15. Res so našli na cesti med Gorico in Podovo Fingušta ustreljenega. Takrat so zaprli v preiskovalne zapore dva moža, ki so ju ljudje videli s pokojnim Finguštom skupaj iti po cesti. Vendar se jima krivda ni mogla dokazati in so ju izpustili. Poizvedbe so se raztegnile tudi v to smer, da si obstoja za enkrat še dvom glede Mohorkove krivde v tem slučaju, ker v nobenem dozdajnem slučaju umora, kar jih je Mohorko priznal, ni rabil strelnega orožja.

Dijaškim gospodinjam na znanje.

Že v božičnih počitnicah, ki so trajale cele tri tedne, so se slišale pritožbe staršev, ki imajo svoje otroke v mestih na stanovanju, da zahtevajo njih gospodinje mesečnino za ves mesec. Enake pritožbe prihajajo sedaj za velikonočne počitnice, ki so trajale od 1. do 16. aprila. Mnogo gospodinj je sprevidelo, da to ni pravično. So pa še tudi takšne med njimi, ki nočejo uvideti današnji težavni položaj državnega uradnika kot kmeta. Če pa pogledamo v vrste dijaštva, vidimo, da imata večino ravno zgoraj navedena stanova. Kako pridejo sedaj starši do tega, da redijo otroka petnajst dni doma in plačajo zato še za ves mesec hrano in stanovanje. Upamo, da bodo to upoštevale še ostale gospodinje. — Prizadeti.

Za spremembo tatvine v kletih in podstrešjih.

Tekom včerajšnjega dne je bilo izvršenih več tatvin v kletih in podstrešjih. Tako je v hiši Stolna ulica 1 nekdo s silo odtrgal ključavnico na dveh kletih in odnesel iz njih več steklenic, med njimi 21 od radenske kisle vode (Gizelin vrelce). Skušal jih bo gotovo prodati, če jih že ni. Pozor! — V Klavniški ulici 12 pa je kapetanovi vdovi Mariji Vošnjakovi iz podstrešja odnesel iz platenih košar razno posodo, knjige, perilo itd. Kakor je videti, se naši uzmoviči specializirajo na vse.

Riziko dela.

V tekstilni tvornici Jugoslavenski Zerkovič d. d. Tezno, se je včeraj popoldne ponesrečila pri tkalnem stroju 16letna Hedica Švec, ki je dobila na desnem nadlaktu tako težke poškodbe, da so jo morali z reševalnim avtom odpremiti v splošno bolnico.

KINO

Grajski:

Od torka dalje! Premijera v Jugoslaviji! 100% nemški zvočni vefilm?

TRGOVCI Z DEKLETI NA DELU!

(Bela sužnja)

Maria Solweg, Oskar Homolka.

Union:

Od danes dalje 100% sijaj. veseloigra

VESELA DUNAJSKA DEKLETA

Willy Forst, Lee Parry.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

Kinološke prireditve.

Da se tudi v naših krajih postavi lovška pasjereja na primerno podlago, se bo v Mariboru ustanovila podružnica ljubljanskega društva ljubiteljev ptičarjev, ki bo imela nalogo pospeševati vzgojo in dresuro lovskih psov. Ustanovni občni zbor, ki je bil sklican na pobudo podružnice Maribor Slovenskega lovškega društva in nekaterih domačih kinologov, bo v soboto, 25. t. m. ob 20. uri v lovski sobi hotela »Orel«. V nedeljo, 26. t. m. ob 7. uri pa bo v hotelu »Meran« s motra psov in nato v loviščih Orehova vas—Slivnica v zvežna mladinska tekma, ki obeta postati zelo zanimiva. Odhod iz Maribora ob 9. uri z glavnega kolodvora. Omeniti bi še bilo, da se bodo napravili o nedeljskih prireditvah filmski posnetki.

Z ozirom na važnost teh kinoloških prireditev je pričakovati, da se bodo udeležili naši prijatelji lovskih psov kakor tudi ostali lovci v velikem številu ne samo ustanovnega občnega zbora, temveč tudi nedeljske tekme, ki bo edina te vrste v tem letu v Dravski banovini sr' h.

Naši domači pasjereji se obeta, kakor vse kaže, nov razveseljiv razvoj, ki ga je pozdraviti ne samo s sportnega, marveč tudi z lovsko-gospodarskega stališča. Že doslej se je prizadevala agilna podružnica Maribor Slov. lovškega društva in z njo zlasti naša znana kinologa ravnatelja Pogačnik in Klobučar, da zajamčijo naši lovski pasjereji oni razvoj, ki je potreben, če hočemo naše lovstvo postaviti na zdravo podlago.

Prebivalstvo Rošpoha pri Kamnici.

Po pravkar dovršenem ljudskem štetju ima občina Rošpoh pri Kamnici 1007 prebivalcev, med njimi le 10 Nemcev in še od teh je 8 inozemcev, 1 Poljak in 1 Američanka.

Smrtna kosa.

Na Teznu 16 je umrl sinoči lesni delavec Jože Malek, star 60 let, v bolnici na posestnik Jožef Purgaj iz Sv. Jurija ob Pesnici, star 46 let.

Spomenik slovaškemu književniku na otoku Braču.

Kmetije iz Sela na otoku Braču so uveljavile akcijo, da se odkrije spominska plošča dr. Kukučnu, slovaškemu književniku in prijatelju našega naroda, ki je kot zdravnik storil za tamošnje kraje mnogo dobrega. Spomenik bodo odkrili 26. tm., na obletnico dneva, ko je bil dr. Kukučnik pokopan v Sv. Martinu Turčinskem na Slovaškem.

Angleški izletniki na našem primorju.

se vrste po skupinah teden za tednom. Te dni je priplul v Split parnik »Champion« z 417 angleškimi potniki, ki bodo obiskali tudi Dubrovnik in Kotor in napravili še avtomobilski izlet v Črno goru.

Nova himalajska ekspedicija

NA NAJVIŠJI VRH SVETA. — K IZVOROM GANGESA.

Na veliko soboto je odpotovala nova britanska ekspedicija na Himalajo. Njen cilj je vrh planine Kameta, visok 25.447 stopinj, torej eden najvišjih planinskih vrhov na svetu, na katerega ni še stopila človeška noga. Po ekspediciji na Mount Everest, ki je bila podvzeta leta 1924., je to prva britanska ekspedicija, ki gre ponovno raziskovat najvišje vrhove himalajskega pogorja. Ekspedicija bo izvršila poleg proučevanja vzponov ter vsestranskih raziskovanj še obsežno topografsko, botanično in fizikalno delo, svojo pot in prebivanje pa bo filmala.

Ekspedicijo tvorijo pet mladih ljudi, od katerih še nekateri niso dosegli 33 let, kakor kapetan E. Birnie, dr. R. Greene, R. Holdsworth, E. Shipton in F. Smythe. Ta poslednji je organiziral celo ekspedicijo in je tudi njen vodja. Če bo ekspedicija uspela, bodo stopili ti mladi ljudje na najvišji vrh na svetu. Vrh Kameta je za celih 1103 m višji od vrha Jonsong-a, ki je dosedaj najvišji vrh, ki ga je dosegel človek. Ogromen interes, ki vlada za to podjetje, pa še jača dejstvo, da namerava poiskati ekspedicija izvor svete reke Gangesa, ki je stvarno še vedno neraziskan. Izvir reke Gangesa je nad vasi Badinrat, Redarnat in Gangotri, katere obiščejo letno desetstisoči romarjev. Na tisoče teh romarjev pomre za raznimi kužnimi boleznimi, ko potujejo k izvoru svete reke. Kolikšno bogaboječnost vliva Indom izvir svete reke Gangesa, je mogoče razbrati iz teh besed neke prastare svete knjige Indov: »Oni, ki misli o snegovih Himalaje, če ravno mu ne pripadajo, je večji od one-ga, ki izvrši vse svete obrede v Benaresu. Oni, ki misli o snegovih Himalaje, bo oproščen vseh grehov. Vse stvari, ki umrejo na snegovih Himalaje in vse stvari, ki umrejo, misleč o njenih snegovih, so očiščene vseh grehov. V stotinah vekov je nemogoče razodeti slavo himalajskih snegov, kjer je živel Siva in kjer pada Ganges iz nog Višne, kakor vitka vlakna lotosovega cveta.«

Se danes potuje na tisoče pobožnih romarjev, da bi videli večne snegove na Himalaji, kjer izvira Ganges, vendar pa niti najodpornost in najbolj vzdržljiv ni uspelo priti do izvira, ki je nad že omenjenimi vasi. Neki umrejo že na poti, drugi pa se zopet zadovoljijo že s tem, da dosežejo dotične vasi, katere ločijo od izvira neprestopni vrhovi. Tu so

ledeniki, iz katerih tečejo potoki, ki stvorijo reko Ganges. Vrhovi okoliških planin so obdani z ledeniki, ki jih obkrožajo kakor stražarji. Periódno se lomijo silne gromade teh ledenikov. Njihova teža znaša po milijon ton, ter se kot takšne rušijo na spodnje ledenike, pri čemer nastaja seveda nepopisen ropot.

Nič manj kot devet ekspedicij je že poizkušalo, da bi prišle na Kamet. Prva, ki sta se hotela l. 1855. povzpeti na Kamet, sta bila brata Schlagintweit. Šla sta s tibetanske strani, ali prišla sta samo do višine 22 tisoč stopinj. Druga ekspedicija je bila organizirana l. 1907. pod vodstvom dr. Lonstaffa. Tej ekspediciji pa se je zdelo plezanje na vrh sam tako opasno, da je opustila svojo namero. Tretja ekspedicija je bila podvzeta l. 1911. Ekspedicijo so priredili kapetani Slingsby, Morrie in de Crepigny. Pa tudi ti so morali prekiniti svojo pot. Ko so se že nadejali, da jim bo kmalu mogoče doseči vrh, njihovi nosači niso mogli več vzdržati, ker so bili popolnoma izčrpani, nagajalo pa jim je tudi silno slabo vreme. Slingsby je poskušal leta 1913. zopet, da bi izvršil, česar ni dosegel pred dvema leti. Pri pripravih pa je umrl. Leta 1912. je poskušala ekspedicija C. Meade pod vodstvom znamenitega alpinskega vodnika Franza doseči vrh Kameta. Ekspedicija je prispela do višine 23 tisoč stopinj, vendar pa se je morala vrniti radi velikega snega in neugodnih vremenskih razmer.

Po isti poti so skušali še drugi priti na vrh Kameta, pa je bilo vsako prizadevanje zaman. Dr. Kellas in major Morshead sta hotela izvesti l. 1920. kar ni uspelo nobenemu njunih prednikov. Prišla sta približno do iste višine, kakor ekspedicija Meade, dalje pa nista mogla. Klima Kameta, ki je njegov lasten proizvod, kakor ona na Everestu in Kanchenjunga, je pokazala še enkrat, kako je strahovita in neizdržljiva, posebno nad 20 tisoči stopinjami. Strašni so bili predvsem vetrovi, ki butajo s strahovito silo s tibetanskih planot.

Od vseh dosedanjih ekspedicij se je najbolj približala Kametu Meadea, ki je bila oddaljena samo 2000 stopinj od najvišjega vrha. Dalje pa vendar ni mogla. Sneg in vetrovi so preprečili njene namere, ki jih hoče izvesti sedaj ekspedicija Smythea.

luki in v okoliških vaseh, v vaseh okrog Dervente, Kozarca, Prnjavora, Nove Dubrave i. dr. Nekoliko stotin Ukrajincev je v Turbetu in Tesliću. V teh krajih se bavijo Ukrajinci s poljedelstvom. Mesta imajo slabe medsebojne zveze in so cele desetine kilometrov oddaljena od železnice. V Prnjavoru so Ukrajinci najzavednejši, dočim nimajo v drugih krajih niti prosvetnih društev. Vere so grško-katoliške. Drugo središče Ukrajincev je v okolici Slavonskega Broda. (Kaniža, Lipovljani, Piškorevci, Sibinj i dr.). Narod je bogatejši in naprednejši nego v Bosni. V drugi kategoriji so Ukrajinci Rusini, autohtoni, ki so prišli pred 200 leti, pobegnivši pred preganjanji Katari- ne Velike. Ti Ukrajinci so naseljeni v Gjurgjevu, Kucuri, Novem Sadu, Starem Vrbasu, Ruskem Keresturu (kjer jih je 6000), Petrovcu, Rajevu selu, Sremski Mitrovici itd. Narod je materialno dobro situiran, grško-katoliško duhovništvo pa ga vodi v ukrajinski duhu. Grško-katoliški škof je autohtoni Rusin, dober ukrajinski verski in prosvetni delavec v Križevcih, dr. Niaradi. Kakor piše ukrajinski polmesečnik, pariška »Nezaližnost« (Neodvisnost), so hrvatski duhovniki naklonjeni ukrajinski akciji. Isti list piše, da je 14.000 Ukrajincev, ki so prišli pred vojno, 20.000 pa autohtonih, torej skupno 34.000. Tretja kategorija je galiska inteligenca (zdravniki, odvetniki, učitelji in dr.), ki je raztepena po mestih Jugoslavije. Četrta kategorija so Ukrajinci iz Wranglove armade. Ukrajinci imajo svoja prosvetna društva (»Prosvite« ali »Gromade«) v Beogradu, Novem Sadu, Zagrebu, Smederevu, Vel. Bečkereku in Skoplju. Savez ukrajinskih organizacij ima sedež v Beogradu.

Ukrajinci v Jugoslaviji

V Jugoslaviji je v različnih krajih veliko število Ukrajincev. Delimo jih lahko v štiri kategorije: **Ukrajinci-Galčani**, ki so prišli 2—3 desetletja pred vojno v Bosno. Ti Ukrajinci prebivajo v Banja-

Sport

Mariborski Motoklub

priredi v nedeljo, dne 26. aprila, (v primeru neugodnega vremena 3. maja) prvi lov na lisico, katerega se lahko udeleži vsak prijatelj motosporta. Start ob 14. uri na Trgu svobode. Konkurenti se morajo oglasiti eno uro poprej, da prevzamejo legitimacijo za start. Lisica se bo spustila ob 13. uri. Proga za lov je cca. 30 km dolga in gre od Tezna—Ptuj-ska cesta—Sv. Nikolaj—Hoče—Državna cesta—Tezno. Lisica označi pot s papirnati odrezki, posebno pa na križiščih. Zasedujoči konkurenti imajo za lov lisice predpisan maksimalni čas 2 uri. Vozač, ki se tekom dveh ur po startu dotakne lisice kot prvi, oziroma drugi in tretji, in ji preda legitimacijo starta, glasečo se na ime, je zmagovalec. Ako se lisica tekom predpisanega časa ne vlovi, dobi lisica nagrado zmagovalca. Razen tega sta tudi dve nadaljnji nagradi. Vsi drugi udeleženci dobijo po prireditvi za spomin v pisarni kluba blanketo. Prijave je treba naznaniti tajništvu kluba, Gosposka ulica 37/1. Istočasno je treba plačati prijavnino in sicer za člane 20 Din, za goste 40 Din. Po lovu prosta zabava v gostilni Wrus v Sv. Miklavžu z razdelitvijo nagrad.

Tekmovanje za prvenstvo Dravske banovine v rokoborbi

se vrši neprekinjeno dne 25. in 26. aprila v veliki dvorani Narodnega doma. Nastopili bodo težkoatleti iz Ljubljane, Celja, Zagreba in Maribora.

ISSK Maribor v Celovcu.

Belo-črni gostujejo v nedeljo, dne 26. aprila v Celovcu ter bodo odigrali s tamkajšnjim SK Rapidom prijateljsko tekmo.

SK Železnikar: Kastner & Öhler (Gradec)

Revanšna boks tekma bo v petek, dne 24. aprila v Gradcu.

Prvenstvena nogometna tekma Maribor: Svoboda,

ki bi se morala vršiti v nedeljo, dne 26. t. m., je bila sporazumno preložena na 3. maja dopoldne.

Novi svetovni pavalni rekordi.

Jean Tatis, francoski mojster v plavanju, je postavil v enem tednu tri nove svetovne rekorde in tako potolkel rekorde Arne Borga in Weissmüllerja. Preplaval je 100 m v 59,8 sek., 300 m v 3:33,4 min. in 400 m v 4:47,4 min.

Novi zimsko-sportni podsavezi.

Včeraj se je vršil ustanovni občni zbor ljubljanskega zimskosportnega podsaveza. Izvoljena je bila naslednja uprava: predsednik Ante Gnidovec, tajnik Jug F., blagajnik Kuhar, odbornik dr. Kmet, inž. Koudelka, inž. Bloudek, Betetto, Ayčin. Teritorij podsaveza obsega Dravsko banovino, razen ozemlja, ki je organizirano že v mariborskem in gorenjskem podsavezu. Izjemo bo savez napravil s Tržičem, ker želita oba tržiška kluba pripadati ljubljanskemu podsavezu. Za svoje prireditve bo podsavez uporabljal tržiški teren in Kamniške planine.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Krčevina-Košaki.

Pripravljalni odbor je na svoji polnoštevni seji dne 20. aprila sklenil, da se bo vršil ustanovni občni zbor Sokolskega društva Maribor III - Krčevina-Košaki v nedeljo, dne 3. maja ob 15. uri v krčevinski šoli. Dnevni red bo naslednji: 1. Otvoritev. 2. Poročila funkcionarjev dosedanjega pripravljalnega odbora. 3. Govor, ki ga obavi br. profesor in župni podstarosta dr. Makso Kovačič. 4. Določitev članarine in pristop novih članov. 5. Volitev staroste, podstaroste, funkcionarjev in odbornikov. 6. Zaključni govor (br. Tomaž Rado). Pripravljalni odbor vabi p. n. občinstvo iz domačega okrožja, svoje člane in članice ter vsaj zastopstva sosednjih sokolskih društev k udeležbi. Zdravo!

Novo veliko sladkorno tovarno bo ustanovila v Čurugu pri Novem Sadu angleška družba Walker. Občina bo dala na razpolago 1500 ha zemlje za tovarno. Delniški kapital družbe bo znašal 70 milijonov dinarjev.

Moderni Homer

Beda današnje dobe sili ljudi k raznim poskusom, kako bi si vsaj za trenutek pomagali iz težke situacije. Na originalno misel je prišel neki pesniški genij v Berlinu. Ko se je vozil v tramvaju, slabo oblečen in skoro neobrit, je prosil potnike za trenutek pozornosti. Smatrali so, da je nekoliko napit in njegovega poziva niso sprejeli z najbolj prijaznimi obrazi. Tedaj pa se je iz neznanca pojavil — pesnik. Postavil se je z rokopisom v pozo in dejal: »Če je mogel stari antični Homer prednašati svoje nesmrtnne pesmi pred ljudmi, zakaj bi ne mogel novodobni Homer prednašati svojih duhovnih plodov v cestni železnici.« Občinstvo je utihnilo in pesnik je prečital pesem zelo aktualne vsebine: »Usoda brez poselnega«. Po recitaciji je snel klobuk in ga po vrsti pomolil potnikom. Hipoma se mu je v njem nabralo denarja za okrog 2 marki. »To je največji honorar, ki sem ga kedaj prejel za svoje pesmi,« je dejal moderni Homer, ko je na prvi prihodnji postaji z zadovoljnim smehljajem zapustil voz.

Ameriška aristokracija

Kakor se zdi čudno, pa je vendar res, da ima tudi Amerika svojo lastno aristokracijo in tudi almanah, ki vsebuje seznam aristokratskih rodbin Amerike. Ameriška aristokracija sicer nima dednih naslovov, vendar je pa tekom razvoja dobila celo vrsto privilegijev, ki ji zagotavljajo izredno ekskluzivno stališče. Že na prvih straneh ameriškega almanaha so zaznamovana imena 400 najstarejših ameriških rodbin. Značilno je, da med temi 400 niso najbogatejše rodbine Amerike. Tako na primer rodbina Staywesamt ne šteje med denarne magnate Amerike, dala je pa prve guvernerje države New York. Finančni kralji Amerike lahko zahtevajo, da se jih šteje v skupino takozvanih »gornjih 10.000« v Zedinjenih državah, ne spadajo pa v seznam »400«. Med temi 400 so samo potomci prvih odličnih kolonistov, ki so položili temeljni kamen ameriške državne zgradbe. Med »400« in »10.000« je prepad, ki ga je tem težje premostiti, ker ni v Ameriki nikakršnih nazivov plemstva in jih tudi normalnim potom na noben način ni mogoče dobiti. Edina možnost je v zakonu hčerke ameriškega milijarderja s kakšnim evropskim aristokratom. Takšnim zakonskim parom se na široko odpro vrata v krog 400 ameriških aristokratskih rodbin. Toda samo za mlado damo in njenega moža, zakaj ameriško sorodstvo plemenitene milijonarke se vključ v krog »400«.

Še ena o Marku Twainu.

Mark Twain v šoli ni bil med najprijaznejšimi. Nekega dne pa je prišel iz šole in je pripovedoval očetu:

— Papa, ali dobiš en pence? Danes sem bil v šoli edini, ki sem učitelju na vprašanje odgovoril.

Oče mu je dal en pence in nato vprašal:

— Kaj pa je učitelj vprašal?

Mladi Twain je odgovoril:

— Učitelj je vprašal, kdo ni napravil naloge.

O nadaljevanju razgovora med očetom in sinom zgodovina molči.

M. Zverec

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

118

Toda, zdaj se je dvignila na tej barikadi tolpa demonov, oboroženih s sulicami, halepartami, polomljenimi meči, rapirji in vsake vrste kuhinjskimi in drugimi noži.

Začela se je strašna borba.

Ječanje, kriki besnosti, kletvice v vseh znanih in neznanih jezikih, streljanje samokresov in arkebuz — vse to je polnilo zrak svojih dvajset minut.

Kraljevi vojaki pa so se med tem polagoma umikali.

Monklar, obdan od plemenitašev, je bil ohranil svoj meč v nožnici, dočim so se bili oni, ki so ga obdajali, kakor obupani.

Veliki profos je bil zdaj čisto blizu rokovnjačev, ki so divjali okrog njega.

Njegovo vedenje in njegovi ukazi so deloma vrnili vojakom hladnokrvnost; poizkusili so še enkrat s poslednjimi silami, tako da so se zdajci umeknili rokovnjači.

Takrat pa je pridrvela izza njihovega hrbita, iz globine Dvora Čudežev, nova tolpa kakor vihar. Bližali so se v sklenjenih vrstah, vsi v oklepih in dobro oboroženi, suka'e meče in pištole in tuleč kakor sama smrt.

To je bil konec...

V par trenutkih je bila ulica pometena.

Že je hotel bežati tudi Monklar, bledečega čela in z gnevom v srcu.

Ta hip pa prime nekdo za uzo njegovega konja, rekoč mu:

»Zajeti ste, gospod! Vdajte se.«

Monklar je videl, da so ga obkolili rokovnjači.

V dalji je slišal šum svojih bežečih vojakov.

Dvignil je oči proti nebu, kakor da bi iskal tam gori Boga, ki je bil klical k njemu... nato pa je obrnil pogled na moža, ki je na čelu rokovnjaške tolpe zapodil kraljeve vojaške v beg, moža, ki ga je bil proglasil za svojega jetnika...

In spoznal je Lantneja.

Rokovnjači so slavili svojo zmago s strašnim krikom.

Iznova so zapalili velike ognje.

Okrog njih so posedli ranjenci, ki so jih že izmivale vlačuge in jih lečile z raznimi mazili.

Okrog miz se je razvila orgija.

Veliki sodi vina so bili postavljeni tu in tam, in naglo jim je iztekla rujna kri. Ob sleherni mizi so zdaj pripovedovali, kako imenitno se je kdo bil in koliko butic je razklal.

Vse to je tvorilo čuden neskladen hrup; obvladovali pa so ga glasovi žensk, ki so objokovale mrtve.

V ulici Siromakov in v ulici Montorgej so se bili razvili dogodki do malega enako kakor v ulici Sv. Odrašenika.

Bilo je gotovo, da si dolgo ne bo nihče upal napasti Dvor Čudežev.

Rokovnjači so naštevati drug drugemu, kakšne ugodnosti jim nudi nenadejana zmaga, za katero so se imeli zahvaliti pred vsem razkritju Trikotovega izdajstva.

Ragastan ni bil potegnil meča.

Zadovoljil se je s tem, da je ostal neprestano v bližini Manfredovi, pripravljen ga ščititi v potrebi s svojim rapirjem, ki je bil v njegovih rokah strahovito orožje.

Ko so privedli velikega profosa na sredo Dvora Čudežev, je nastalo med rokovnjači tako kričanje, da

se je zdelo, kakor da hoče omajati veselično mesto do dna njegovih temeljev.

Kolovodja in navadni rokovnjači so takoj obkolili Monklaria.

Da ni bilo te previdnosti, bi se bilo zgodilo velikemu profosu mahoma isto, kar se je zgodilo njegovemu vohunu Trikotu.

Toda avtoriteta poveljnikov je bila velika.

Spričo njih ponovnih ukazov so se rokovnjači umeknili z renčanjem, podobnim renčanju gladnih dog, ki jim jemlje že naglodano kost.

Monklaria so zaklenili v pritlično sobo, eno izmed hiš Dvora Čudežev.

In voditelji so se začeli posvetovati, kaj bi bilo najboljšo storiti z njim.

Takoj po končani zmagi je vprašal Ragastan Manfreda:

»Tista ciganka, ki ste mi pravili o njej... Tista...«

»Vem gospod,« je dejal Manfred.

»Da; ali niste rekli, da bi jo lahko videl?«

»Nedvomno.«

»Torej, rad bi se seznanil z njo...«

Manfred, ki ga je presenetila ta naglica, se je vseeno sklonil in rekel vitezu, da ga rad povede na mesto h ciganki.

»Prosim vas, torej pojdite,« je rekel Ragastan z ganotjem, ki se mu je čutil mladi mož čimdalje bolj.

»Aha!« je mislil sam pri sebi, »vitez torej pozna staro copernico, ki me je vzgojila? Če pa je ne pozna, česa išče pri njej?«

Par trenutkov nato sta stopila v cigansko stanovanje.

»Matj,« je rekel Manfred, »evo tujca, ki vas želi videti. Prosim vas, sprejmite ga dobro, zakaj dolgočim mu veliko hvalo.«

»Dobrodošel mi je, sinko moj,« je odgovorila ciganka in povdarila to besedo s tako očividnim namenom, da je viteza kar izpreletelo.

Ragastan se je nahajal v eni tistih minut skrajnega razburjenja, ko zadobe čuti posebno ostro, ko postane um pronikljivejši in zadobi vsaka beseda, vsak znak in vsaka gesta usodno važnost.

Obrnil se je k Manfredu.

»Sinko moj,« mu je dejal, »ali hočete biti tako dobri, da me pustite samega s to ženo? Oprostite...«

»Gospod vitez,« je odgovoril Manfred, »moja simpatija do vas je tolikšna in hvaležen sem vam tako zelo, da so mi vaše želje ukazi...«

To rekši, se je prijazno naklonil; Ragastan je gledal za njim, ko je odhajal, ter občudoval njegov vitki stas, lahkotnost njegove govornice ter umnost, ki se je svetila v njegovih očeh.

Bilo je že dalje nego minuto, odkar je bil Manfred odšel; vitez je zavzdihnil in se obrnil h ciganki.

Zdelo se je, da ga motri ona s tisto brezbržno radovednostjo, ki jo človek posveča osebi, ki jo vidi prvikrat.

»Par vprašanj bi vam rad zastavil,« je dejal z rahlo drhtečim glasom. »Prosim vas pa, odgovorite mi z vso resničnostjo in odkritosrčnostjo. Ako ste revni, vas storim bogato...«

»Govorite gospod,« je rekla ona, ne da bi se izražal v nje glasu le najmanjši sum ali razburjenje, »odgovarjala vam bom po svoji najboljši moči...«

»Prihajam zaradi mladega moža, ki je pravkar odšel...« je povzel Ragastan mirno.

»Manfreda?«

»Da... zaradi Manfreda! Ali mi hočete povedati, kje je rojen?«

»V Italiji,« je dejala starka enostavno.

Ragastanovo srce je podvojilo hitrost svojih utripov.

»Zda, nič več dvoma o tem,« je dejal sam pri sebi. »Moj sin je! Moj sin! To bo srečna Beatrice!«

In glasno je povzel:

»In kje ste ga našli? V kateri deželi Italije?«

»Da, našli... ali pobrali... ali kako ste že prišli do njega!«

»Ne razumem vas,« je odgovorila ciganka z navivno preprostim obrazom. »Manfred ni najden otrok.«

»Morda sem se izrazil slabo... Rad bi vedel, kdo vam je dal tega otroka?«

»Nihče mi ga ni dal!«

Ragastan je skušal pronikniti v cigankino misel, toda ona je kazala povsem miren obraz.

Povzel je:

»Ponavljam vam, da sem vas pripravljen obogatiti. Vprašajte me, česa si želite. Obljubim vam, da naprej.«

»Hvala vam gospod,« je dejala ciganka patetično. »Malce denarja bi bilo res dobrodošlo v mojem ubožnem stanovanju. Ali hočete, da vam povem srečo?«

»Hočem, samo da odgovorite: Manfred je ukradeno dete, kaj ne da? Oh, saj mi ni do tega, da izvem, kdo mi ga je ukradel...«

»Motite se, gospod...«

»Toda očeta mora vendar imeti. Ali ga vi poznate?«

»Moj Bog! Kako ga ne bi poznala!« je vzkliknila ciganka z izvrstno melanholijo. »Njegov oče je neki napolitanski plemič.«

»Napolitanski!« je vzkliknil Ragastan trepetaje.

»Da... mlada sem bila... in tudi lepa... Ljubila sem ga... in moj Manfred je sad tiste kratke ljubezni...«

Ragastan je padel na stol.

Njegovo razočaranje je bilo strahovito.

»Potemtakem je Manfred vaš sin,« je vprašal še enkrat.

»Da moj sin je, gospod... Po očetu, ki ga niti ni poznal, sem mu dala ime Manfred, da mi je v spomin...«

»Toda mladi mož,« je povzel Ragastan živahno, oprima se poslednje nade, »mladi mož pravi, da niste njegova mati...«

»Vzgojila sem ga v tej veri... ubogega otroka! On je tako razumen in toliko močnejši od vseh, ki ga obdajajo, da si je nazadnje vtepel v glavo, da mora biti sin imenitnih starišev... Srce bi mu strla, ako bi mu dokazala, da je sin navadne ciganke... Samo mati, gospod, je zmožna tolikih žrtev!...«

To rekši si je otrla ciganka dve solzi, ki sta se ji bili pocedili po licih.

»Ah,« je povzela zdajci, »z njim ni tako, kakor na primer z Lantnejem! Ta ni moj sin, dasi me imenuje tudi svojo mater... On je v resnici pobrano dete... Njegov oče je bil Parižan, pa je umrl!«

Ragastan je mahnil z roko, kakor da bi hotel reči, da je slišal dovolj.

Smrtna žalost se je spustila na njegovo srce.

Vstal je, izvlekel mošnjo in pomolil ciganki pest zlatnikov, ki jih je starka vzela, mrmraje nerazumljive blagoslove.

Ragastan se je vrnil zamišljen med rokovnjače in pristopil k Manfredu, s katerim sta imela pogovor, o katerem bomo še poročali.

Ko je vitez odšel, je sedla ciganka k vogalu mize ter začela premišljevat.

Lahko bi povedala gospodu Ragastanu rsnico,« je zamrmrala sama pri sebi, »in z enim mahom bi bila osrečila mnogo ljudi. Toda, kaj bi pomagalo meni, ako bi povzročila toliko sreče? Premislimo, kaj bi se bilo zgodilo, če bi bila rekla gospodu De Ragastanu: Da, Manfred je vaš sin! Ugrabila sem ga jaz, da ustrežem gospe Lukreciji Peržiji. Toda ona je zdaj že mrtva!«

(Nadaljevanje prihodnj.)

OBVESTILO.

Podpisani tvrdki Justin Gustinčič in Jugu d. z o. z. Maribor, Tattenbachova ul. 14 sporočata cenjenemu občinstvu, da sta dosedanjega inkasanta Martina Lepinika odpustili iz službe in mu odvzeli pravico inkasiranja. — Justin Gustinčič in Jugu d. z o. z. 1143

Orehe

kupuje po najvišjih dnevnih cenah Pinter & Fössl, Maribor, Vodnikov trg 5.

Kupim

kompletno spalnico do Din 2.000, damsko kolo, zložljive železne postelje, obleke in razno posamezno pohištvo. Pismene ponudbe na M. Makor, Studenci, Aleksandrova cesta 1. 1145

Soba in črkoslikanje,

vedno najnovejši vzorci na razpolago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3 za kavarno »Astoria«. X

Lepo zračno opremljeno sobo

oddam. Vprašati v trgovini I. Kravos, Aleksandrova c. 13. 1091

Javi naj se

dotačni ključavničar, ki se je predstavil v Mlinski ulici 21 za hišnika. (Ima 1½ leta starega otroka.) 1140

Trisobno stanovanje

s pritliklinami v vili Vrbanove ulice 61 oddam. 1144

Restavracija v letovišču

in kavarno opremljeno za časa sezone dam v najem za Din 30.000. Veliko hišo na deželi v bližini mesta, pol orala sadnega vrta, prodam za gotovino Din 40.000. Pisarna Rapid, Gosposka ulica 28. 1146

Učenko

snre'me atelje za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 1136

„Griffon“ motorji

najpopolnejši motorji sedanosti. — Novost 175 cm³. 4taktni. Blockmotor. Hitrost 80 km na uro. Kvaliteta. Neverjetno nizke cene.

JUGU d. z o. z. — MARIBOR, 1121 Tattenbachova ul. 14.

Služkinjo,

21 do 25 let staro, zdravo in pošteno. vajeno vseh hišnih del, išče dobra slovenska družina. Ponudbe pod »Snažna« na upravo Večernika. 1137

Hišo z lepim vrtom,

njivo in gospodarskim poslopjem prodam. Naslov v upravi lista. 1058

zastopniki se sprejmejo

Inserirate

»Večerniku«

„Griffon“ motorji

250—350 cm³. Blockmotor 4taktni. Najpripravljeniji za zletne vožnje v dvoje. 2186

Kvaliteta. Neverjetno nizke cene.

JUGU d. z o. z. — MARIBOR.

1121 Tattenbachova ul. 14.

Sanatorij v Mariboru

Gospoška ul. 49. Telefon 2358. Lastnik in vodja:

primarij dr. Cernič, specialist za kirurgijo

Sanatorij je najmodernejše urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti črevesni diatermijo za električno pregrevanje in električno izžigavanje; žarnico »halo« za revmatična in druga boleča vnetja; »enterocleaner«-em za notranje črevesne kopeli pri zapletih, nanihovanju in za splošno telesni podvig. Dnevna oskrba prvi razred Din 120,- drugi razred 80,- tretji razred 60,-.